

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра новітньої історії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Факультет
« 22 » 20 22 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
(ВІД 1991 Р. – ДО СЬОГОДЕННЯ)

для здобувачів вищої освіти

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 014 Середня освіта
освітній рівень Перший (бакалаврський)
освітні програми Середня освіта (Історія)
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	<u>7</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>5</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>іспит</u>

Викладачі: кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри новітньої історії України
Вербовий О. В.

Пролонговано: на 20 22 / 20 23 н. р. « 22 » 20 22 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 ___ / 20 ___ н. р. () « » 20 ___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник(и): Вербовий О. В. кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри новітньої історії України

_____ (підпис) (Андрій ПИЖИК)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 11 від « 29 » 08 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 26 » 08 20 21 року № 7

Голова науково-методичної комісії

_____ (підпис)

(Наталія ТЕРЕС)
(прізвище та ініціали)

1. Мета дисципліни – опанування здобувачами освіти суті історичних процесів, що відбувалися в Україні від 1991 р до сучасності, усвідомлення їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності, а також закономірностей розвитку, ролі об'єктивних та суб'єктивних чинників в історії; вміння працювати із вітчизняними та зарубіжними історичними джерелами пов'язаними з дослідженням сучасної історії України.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* сучасні методи історичного пізнання; історичний термінологічно-понятійний апарат; характер і особливості історичного процесу в Україні.

2. *Вміти* самостійно поглиблювати свої знання шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів; науково оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна передбачає формування вміння критичного та незаангажованого аналізу історичних фактів та процесів стосовно історії України на сучасному етапі. Аналізуються етапи становлення та розвитку суверенної незалежної української держави з 1991 р. до сучасності. Висвітлюються питання соціального, економічного, культурного, освітнього розвитку України. Розкриваються проблеми зовнішньополітичної діяльності України, участь нашої держави у міжнародних організаціях. Досліджуються питання Революції Гідності та відсічі російської агресії.

4. Завдання (навчальні цілі) – здатність здійснювати аналіз явищ і подій сучасної історії України застосовуючи принципи та методи історичної науки; формування вмінь студентів системно й історично аналізувати економічні, соціальні, політичні і духовні явища і процеси, що відбувалися в Україні; вироблення навичок компаративного бачення світових процесів 1991-2021 рр.; усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому України та світу та на сучасному етапі.

Дисципліна спрямована на формування компетентностей:

ЗК. 1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 5. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної науки.

ФК 6. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.

ФК 7. Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їх ролі у суспільному житті.

ФК 12. Здатність формулювати тексти та короткі описи (есе) на основі сучасної (оновленої) історичної інформації, яка може бути використана, наприклад в журналістиці, місцевих органах влади та музеях.

ФК 18. Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.

ФК 19. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів сучасної історії України	Лекція	Іспит, набрання не менше 60% балів	5%
1.2	Знати основні тенденції історичного розвитку України в конкретні історичні періоди	Лекція	Іспит, набрання не менше 60% балів	5%
1.3	Знати найважливіші факти, події та процеси сучасної історії України	Лекція, самостійна робота	Есе, набрання не менше 60% балів; Іспит, набрання не менше 60% балів	15%
2.1	Вміти всебічно розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і наукової літератури з сучасної історії України	Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті; Іспит, набрання не менше 60% балів	15%
2.2	Вміти інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел	Семінарське заняття	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному семінарському занятті	10%
2.3	Вміти досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби	Самостійна робота, контрольна робота	Есе, набрання не менше 60% балів; Контрольна робота, набрання не менше 60% балів	10%
2.4	Вміти робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи	Семінарське заняття, самостійна робота	Робота на семінарському занятті; набрання балів на кожному	10%

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях: РН2.1, РН2.2, РН2.4, РН2.5 – 30 балів/18 балів *.
2. Самостійна робота 1 та 2 (есе): РН1.3, РН2.3, РН2.4, РН2.6 – 20 балів/12 балів *.
3. Контрольна робота 1 та 2: РН2.3, РН2.5 – 10 балів/6 бали *.

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит;

- максимальна кількість балів які можуть бути отримані студентом – **40 балів**;

- результати навчання які будуть оцінюватись – знання наукової хронології, періодизації і характеристики основних етапів сучасної історії України, основних тенденцій історичного розвитку України в конкретні історичні періоди, найважливіших фактів, подій та процесів сучасної історії України; вміння всебічно розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і наукової літератури з сучасної історії України, з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них, виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації; вміння приймати і обґрунтовувати рішення, що дозволяють виявляти спільні й відмінні риси в підходах українських і зарубіжних істориків до сучасної історії України;

- форма проведення і види завдань – **письмовий іспит**, в білеті 4 запитання, які потребують розгорнутої відповіді (кожна відповідь на запитання оцінюється від 0 до 10 балів);

- Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит **не може бути меншою 24 балів**.

- Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав **менше ніж 36 балів**.

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється у двох формах: поточний контроль (робота на семінарських заняттях, есе, контрольні роботи) і підсумковий контроль (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, поточний контроль 60 балів; підсумковий контроль – 40 балів).

Змістовий модуль 1 Історія України від 1990 р. до 2004 р.			Змістовий модуль 2 Україна від Помаранчевої революції до сьогодення			Іспит
30 залікових балів (максимум) 18 балів (мінімум)			30 залікових балів (максимум) 18 балів (мінімум)			40 балів максимум
Семінарські заняття	Самостійна робота	Контрольна робота	Семінарські заняття	Самостійна робота	Контрольна робота	
15 максимум	10 максимум	5 максимум	15 максимум	10 максимум	5 максимум	
9 мінімум	6 мінімум	3 мінімум	9 мінімум	6 мінімум	3 мінімум	
						24 бали мінімум

Перелік видів аудиторної роботи на семінарських заняттях та їх оцінка (в балах)

На семінарських заняттях оцінювання здійснюється за **12-ти бальною**, яка в подальшому переводиться в залікові бали. Результати роботи на семінарському занятті оголошуються студентам індивідуально після кожного семінарського заняття.

<i>Види роботи на семінарському занятті</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Доповідь на семінарському занятті	5
Доповнення на семінарському занятті	3
Участь у дискусії на семінарському занятті	3
Узагальнення, підведення підсумку семінарського заняття	2
Письмова самостійна робота на семінарському занятті	5
Експрес-контроль на семінарському занятті	1

Таблиця переведення балів у середньостатистичні показники

Бали за семінарське заняття	Середні бали
12	5,0
11	4,8
10	4,6
9	4,3
8	4,0
7	3,8
6	3,6
5	3,4
4	3,2
3	3,0
2	2,8
1	2,6

Таблиця переведення балів за роботу на семінарських заняттях у залікові бали.

Середній бал за роботу на семінарських заняттях (з одного змістового модуля)	
Залікові бали	Середній бал
15	5,0
14	4,9 – 4,8
13	4,6 – 4,7
12	4,5
11	4,4
10	4,3
9	4,2
8	4,1
7	4,0
6	3,8 – 3,9
5	3,6 – 3,7
4	3,4 – 3,5
3	3,2 – 3,3
2	3,1
1	3,0

Менше 30 балів набраних за роботу на семінарських заняттях не зараховуються оскільки становлять менше 60% і в залікові бали не переводиться

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми дисципліни в цілому, так і деяких розділів тем. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем у формі написання есе з 1 та 2 змістових модулів дисципліни. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів.

7.2.2. Індивідуальне творче завдання – до 20 % балів.

Вимоги до есе:

- обсяг не більше 10 сторінок;
- самостійність у викладі матеріалу;
- здавати у роздрукованому вигляді і в електронному на адресу

olexij_v_verbovyj@ukr.net

Структура есе	Бали (максимум)
Актуальність обраної теми	1
Мета дослідження	1
Завдання наукової роботи	1
Аналіз джерельної бази та історіографії	2
Виклад фактичного матеріалу	2
Аналізу проблеми, самостійність висновків	3

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

По завершенні вивчення кожного змістового модулю студент пише контрольну роботу. Участь всіх студентів в контрольному заході обов'язкова. Контрольна робота проводиться у письмовій формі і виконується на останньому занятті із кожного змістового модулю курсу. Максимальна кількість балів, яку можна набрати за контрольну роботу – 5 балів.

Студент, який з поважної причини пропустив контрольну роботу, зобов'язаний надати відповідний документ і викладач за погодженням з деканатом призначає нову дату її проведення.

Критерії оцінювання модульного контролю у вигляді контрольної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

Теоретичні питання:

а) глибоке розкриття теоретичного питання	5 балів;
б) повна коротка відповідь	4 бали;
в) неповна відповідь	2-3 бали;
г) незадовільна відповідь чи повністю відсутня	0-1 балів.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль знань студентів у формі іспиту

Екзаменаційний білет містить 4 теоретичні запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Відповідь на **теоретичне запитання** оцінюється від 0 до 10 балів відповідно до наступних критеріїв:

– глибоке, теоретично обґрунтоване, фактологічно наповнене розкриття питання	– 9-10 балів;
– розкриття питання з фактологічною аргументацією	– 7-8 балів;
– неповне розкриття питання	– 4-6 балів;
– висвітлення окремого аспекту питання	– 1-3 бали;
– відсутність відповіді з питання	– 0 балів.

Студент, який дав відповідь на всі питання екзаменаційного білету і набрав не менше 24 балів додає у свій актив певну суму балів, яка додається до балів набраних студентом за результатами поточного контролю.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум* – **36 балів** необхідно у визначені викладачами дні пройти співбесіду з пропущених семінарських занять і лекцій з тим, щоб набрати критичний мінімум і допуститися до перескладання іспиту.

При простому розрахунку отримаємо:

	Поточне оцінювання	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1 Історія України від 1990 р. до 2004 р.				
1	Вступ. Джерела та історіографія курсу. Реалізація політики пам'яті в Україні. Тема 1. Переддень незалежності. Українці у боротьбі за відновлення незалежності України	4	2	9
2	Тема 2. Відновлення незалежності України	4	2	9
3	Тема 3. Становлення української держави (1991-1994 рр.)	4	4	9
4	Тема 4. Політичний розвиток України в 1994-2004 рр.	4	3	9
	<i>Контрольна робота 1</i>		1	
Змістовий модуль 2 Україна від Помаранчевої революції до сьогодення				
5	Тема 5. Помаранчева революція: надії та реалії	4	2	7
6	Тема 6. Україна в 2005-2010 рр.	4	2	7
7	Тема 7. Україна в 2010-2013 рр.	4	2	7
8	Тема 8. Євромайдан та Революція Гідності	4	4	8
9	Тема 9. Україна 2014-2021 рр.	4	4	8
10	Тема 10. Україна і Світ на сучасному етапі	4	3	7
	<i>Контрольна робота 2</i>		1	
	ВСЬОГО	40	30	80

Загальний обсяг **150 год.**, в тому числі:

Лекцій – **40 год.**

Семінари – **30 год.**

Самостійна робота - **80 год.**

9. Рекомендована література та джерела:

Основна:

1. 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / Відп. ред.: В. А. Смолій; Кер. авт. кол.: Г. Боряк. – К., 2016. – 796 с.
2. АД 242. Історія мужності, братерства і самопожертви / Авт. проекту та уклад. І. Шторгін. – Харків, 2016. – 349 с.
3. *Алексєєв Ю. М., Кульчицький С. В., Слюсаренко А. Г.* Україна на зламі історичних епох. (Державотворчий процес 1985-1999 рр.): Навчальний посібник / Ю. М. Алексєєв, С. В. Кульчицький, А. Г. Слюсаренко. – К., 2000. – 296 с.
4. *Даниленко В. М.* Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії / В. М. Даниленко. – К., 2018. – 278 с.
5. Енциклопедія історії України / Редкол.: В. А. Смолій (голова редакційної ради) та ін. – Т. 1-10. - К., 2004-2013.
6. *Кульчицький С. В.* Українська революція 2004 р. / С. В. Кульчицький; НАН України. Інститут історії України. – К., 2005. – 368 с.
7. *Литвин В. М.* Україна: хроніка поступу (1991-2000) / В. М. Литвин. – К., 2000. – 516 с.
8. *Литвин В. М.* Україна: хроніка поступу, 2001-2010 / В. М. Литвин. – К., 2011. – 406 с.
9. Неоголошена війна. Невідомі факти і хроніки АТО / О. Каліновська та ін. – Харків, 2016. – 509 с.
10. Революція Гідності: на шляху до історії: Збірник наукових праць / Відп. ред.: І. Пошивайло, Л. Онишко. – К., 2020. – 384 с.

Додаткова:

1. *Адамович С. В.* Соборність та регіональний розвиток у суспільно-політичному житті незалежної України: монографія / С. В. Адамович. – Івано-Франківськ, 2009. – 884 с.
2. *Брецько Ф. Ф., Дрік А. Л., Майор Л. П.* Незалежна Україна: хроніка державотворчого процесу (1991-2009) / Ф. Ф. Брецько, А. Л. Дрік, Л. П. Майор. – Ужгород, 2009. – 264 с.
3. Все про Україну: У 2 т. / В. А. Смолій та ін. (ред. кол.). – К., 1998. – Т. 1. – 399 с.; Т. 2. – 399 с.
4. *Гальчинський А. С.* Помаранчева революція і нова влада / А. С. Гальчинський. – К., 2005. – 367 с.
5. *Данилова Т. М.* “Небесна сотня”. Герої не вмирають! / Т. М. Данилова. – К., 2014. – Т. 1. – 383 с.
6. *Димид К., Димид М.* Каміння майдану / К. Димид, М. Димид. – Львів, 2014. – 277 с.
7. Діяльність державно-політичних структур України в умовах переходу до ринкової економіки / В. Ф. Салабай, Н. М. Довганик, М. В. Борисенко, М. П. Чуб. – К., 2005. – 282 с.
8. Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / Редкол.: Б. Є. Патон (голова) та ін.; НАН України. – К., 2009. – 632 с.
9. *Кравчук Л. М.* Держава і влада: Досвід адміністративної реформи в Україні / Л. М. Кравчук; І. Ф. Курас (передслова). – К., 2001. – 190 с.
10. *Парубій А. В.* Записки коменданта: хроніка Українського дому – фортеці Помаранчевої революції / А. В. Парубій. – Львів, 2005. – 112 с.
11. *Плющ І. С.* Хто ми і куди йдемо: Доповіді, виступи, статті, інтерв'ю / І. С. Плющ. – К., 1993. – 351 с.
12. Політичні структури та процеси в сучасній Україні: Політологічний аналіз / Ф. М. Рудич, В. Б. Безверхий, М. Г. Кириченко та ін.. – К., 1995. – 256 с.
13. *Реєнт О. П.* Україна соборна: Наукові розвідки і рецензії (до 15-річчя незалежності України) / О. П. Реєнт. – К., 2006. – 156 с.
14. *Солтис П. О.* 370 днів у камуфлжі (записки артилериста) / П. О. Солтис. – Острого; Здолбунів, 2016. – 327 с.
15. Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку: збірник / Ю. А. Левенець (голова ред. кол.). – К., 2007. – 555 с.
16. Україна: крок у XXI століття (соціально-політичний аналіз) / В. С. Крисаченко,

- О. І. Мостяєв (упоряд.); В. С. Крисаченко, С. С. Теслюк (відп. ред.). – К.; Луцьк, 2002. – 288 с.
17. Україна: хроніка ХХ століття. Роки 1991-1995: Довідкове видання / В. А. Смолій (голова ред. кол.). – К., 2005. – 451 с.
18. *Филипович Л. О.* Майдан і Церква / Л. О. Филипович. – К., 2015. – 650 с.
19. *Чьол Х. С.* Україна – моя любов: мемуари Посла Республіки Корея в Україні / Х. С. Чьол; А. Рижков, Т. Водяницька (пер.); М. Ю. Карацуба, П. І. Костюк (ред.). – К., 2009. – 223 с.
20. *Юхновський І. Р.* Україна – незалежна держава: Виступи, аналітичні статті / І. Р. Юхновський. – Львів, 1994 – 123 с.

10. Додаткові ресурси:

- <http://www.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
- <http://www.president.gov.ua> – Президент України
- <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
- <http://novitukr.history.knu.ua/> - кафедра новітньої історії України
- <http://history.org.ua/> - Інститут історії України НАН України
- <http://archeos.org.ua> – Інститут української археографії та джерелознавства імені М. М. Грушевського
- <http://ipiend.org.ua> – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України
- <http://uinp.gov.ua> – Український інститут національної пам'яті